

MENINGEN

Rubriek

Jacqueline de Bekker

DAAROM

Jacqueline de Bekker is chef eindredactie en vormgeving. Zij schrijft over journalistieke keuzes. Vragen? J.dBekker@gelderlander.nl

Explosie

Een man maakte zondagochtend een einde aan zijn leven op een rangeerterrein bij het station van Nijmegen. Normaal gesproken schrijven we daar niet over, over zelfdodingen. Om verschillende redenen die in deze rubriek al eens eerder zijn genoemd. Uit piëteit, maar ook omdat het niet per se iets is dat u moet weten. Belangrijke overweging is bovendien dat te veel details over zelfdoding anderen net dat laatste zetje kunnen geven om ook een einde aan hun leven te maken.

Deze man stierf echter als gevolg van een enorme explosie in een lege trein. Dat veroorzaakte een ravage in de trein en in de omgeving. Delen van de ontplofte trein kwamen op balkons en in achtertuinen terecht. Omwonenden schrokken van de enorme knal. Wanneer een zelfdoding zo'n impact heeft, kun je als krant niet meer terughoudend zijn.

Maar dit keer gingen we nog verder dan alleen de simpele weergave van de feiten. We plaatsten een foto van de vernielde trein op de maandagse voorpagina. De volgende dag meldden we zelfs h^oe de man een einde aan zijn leven had gemaakt: door bommen te maken van vuurwerk.

Waarom deden we dat? We hadden meteen gezegd dat zelfdoding het meest waarschijnlijke scenario was. Daar hadden we het toch bij kunnen laten? Moesten we daarnaast dan ook nog uit de doeken doen hoe het gebeurd was en zelfs foto's tonen?

Ja. We vonden dat we nog meer duidelijkheid moesten geven. De foto was door ProRail zelf verspreid. Niet uit sensatiezucht, aldus ProRail, maar 'om de impact te laten zien van de explosie'. Om precies dezelfde reden gebruikte *De Gelderlander* de foto. De foto bood een discrete inkijk.

Daarnaast was het zo dat er veel geruchten de ronde deden. Op sociale media, op straat. Er zou sprake zijn geweest van een (mislukte) terroristische aanslag of er zou iemand aan het oefenen zijn geweest met een bomgordel. De explosie, de kruitdampen en het tumult gaven lucht aan die geruchten.

Een krant mag aan duidelijkheid niets te wensen overlaten. Dat betekent ook dat je geruchten meteen moet ontkrachten. Dat doe je door bij de feiten te blijven. Soms moet je daarvoor verder gaan dan afgesproken.

Waarom gingen we dit keer verder dan de simpele feiten?

Veilig Thuis zit aan

Juriste Christiane de Waele heeft geen goed woord over voor de werkwijze van Veilig Thuis.

Christiane de Waele

Opinie

In een betoog over onder andere het fundamentele belang van een vitale rechtsstaat voor de democratie, wees landelijk Advocaat Generaal Mr. Bode vrijdag 12 april in Arnhem op de kern van de rechtsstaat: *de rule of law* en *checks-and-balances* die zorgen voor juiste toepassing ervan. Ontbreken *checks-and-balances*, dan wordt de rechtsstaat van binnenuit gesloopt, tegenstanders (mond)doodgemaakt en viert corruptie hoogtij. Daarbij citeerde ze een zojuist verschenen rapport: een naar binnen gerichte bedrijfscultuur waarbij 'voldoende kritische (zelf)reflectie' ontbreekt en medewerkers 'geen eigenaarschap voor het grotere geheel' voelen, is funest.

Veilig Thuis kreeg van de wetgever de bevoegdheid in te grijpen in het privéleven van mensen. Dat gaat ver, maar is gerechtvaardigd om kinderen te beschermen. Dat hoort dan wel binnen de grenzen van de wet te gebeuren: het bevoegdheidskader mag niet zomaar overschreden en gebeurt dat wél, moet dat zorgvuldig gemotiveerd worden met terugkoppeling naar de wet en opdracht.

Bij Veilig Thuis ontbreekt echter ieder besef dat medewerkers horen te handelen binnen de wettelijke kaders van de Nederlandse rechtsstaat. Zij toetsen hun eigen werkwijze in plaats van die te toetsen aan fundamentele grondrechten en de wet. Extra problematisch daarbij is dat diezelfde werkwijze niet in de ver-

eiste *checks-and-balances* voorziet.

Gevolg van het ontbreken van deze processen is dat een werkcultuur ontstaat waarbij signalen dat fouten gemaakt zijn niet worden (h)erkend en als ze wel (h)erkend worden, straffeloos genegeerd kunnen/mogen worden. Niemand voelt zich verantwoordelijk voor gemaakte fouten, zelfs niet diegenen die ze gemaakt hebben. In plaats

daarvan worden fouten over de schutting van de subjectieve beleving van de klager heen gemikt, waarbij Veilig Thuis een kunstig re-framen hanteert: de gemaakte fout wordt verdraaid in een wauwverhaal over het gevoel van die klager, bijvoorbeeld: 'We betreuren dat u het naar heeft gevonden, dat een mes in uw rug werd gestoken, zo hebben wij dat niet bedoeld'.

Lezerspanel

Veel gemeenten verbieden het aansteken van de paasvuren. Uit angst voor brand in het nu al droge landschap. Daar zijn veel vrijwilligers boos en verdrietig om. Onze stelling:

Uit angst voor calamiteiten worden we te voorzichtig in dit land

BEN STRAATSMA (Didam)

Symbool

We mogen steeds minder in dit land. Geen ballonnen oplaten, geen vuurwerk afsteken en vaak ook geen paasvuur ontsteken. Het paasvuur afkomstig van de tijd van de Germanen staat symbool voor vruchtbaarheid en een nieuw begin. Van kinds af aan raak ik altijd gebiologeerd door een vuurtje aan te steken, soms in figuurlijke zin maar toch voornamelijk in

letterlijke zin. Nauwelijks heb ik me gezet tot het laatste of burens melden zich bij mij met de mededeling dat ze ongerust zijn geworden, hetgeen een eufemisme is voor last van de rook. Ik roep gemeenten op om goed na te gaan of omstandigheden acceptabel zijn om zo'n vreugdevuur te ontsteken waarbij belangrijk is de focus te richten om het toe te staan in plaats van

alle alarmbellen te laten rinkelen. Zeker, niemand wil een tweede Scheveningen maar onze eigen identiteit vraagt behoefte aan bescherming.

WILLEM MAAS (Zelhem)

Vuurregen

De gemeente heeft het weer gedaan. Je mag in dit land ook helemaal niets meer. Wat een lastige mensen zijn toch al die ambtenaren. Natuurlijk is het vervelend voor de vrijwilliger, maar onder wat voor een steen heeft deze dan gelegen de afgelopen nieuwjaarsnacht? Even een YouTube-filmpje terugkijken. Een regen van vuurspetters door Scheveningen. Een

kinderfietsje afgebrand op het trottoir. Een oudere dame, die doodsangsten heeft uitgestaan. Natuurlijk, de gemeente daar had dit moeten verbieden. De vergunning had niet afgegeven mogen worden. En dan hoor je hier en daar mensen oproepen tot burgerlijke ongehoorzaamheid en wil men toch de boel in de hens steken. Lieve mensen: een combinatie van

droog weer, veel stapels en een borreltje is niet verstandig. Wees redelijk. Doe normaal. Een 'Notre-Dammetje' bij u in de buurt is niet leuk. En vooral: #doeslief.

Brieven en opiniestukken
kunt u mailen naar redactie.discussie@gelderlander.nl

wortels rechtsstaat

Waarom deze organisatie niets doet aan een messtekende medewerker wordt zo buiten beschouwing gehouden.

Strijdig met fundamentele rechtsbeginselen is ook de gehanteerde methodiek. Niet feiten en waarheidsvinding vormen het uitgangspunt, waarbij gekeken wordt welke conclusie aan objectieve gegevens ontleend mag/kan

worden met toepassing van algemeen aanvaarde wetenschappelijke protocollen, maar Veilig Thuis begint met een aanname (die vaak meer te maken heeft met de persoonlijke insteek/interesse van een hulpverlener dan met deskundigheid) en zoekt dan omstandigheden die deze bevestigingen in plaats van aan waarheidsvinding te doen. Kwalijker is dat

▲ **Veilig Thuis gaat over huiselijk geweld.** FOTO SHUTTERSTOCK

wanneer ouders komen met feiten die de onjuiste aanname weerleggen/afstraffen, deze welbewust buiten het dossier worden gehouden en de ouders in kwestie niet zelden worden geïntimideerd en onder onheuse druk gezet. Mochten zulke ouders nog

wagen naar de rechter te gaan, dan weet Veilig Thuis rapporten zo suspect te formuleren dat de rechter vanuit diens rol niet anders kan dan het zekere voor het onzekere nemen en ondertoezichtstelling/uit huisplaatsing te gelasten.

Deze pseudowetenschappelijke methodiek heeft dus meer weg van de middeleeuwse heksenproef – waarbij de beschuldigde of werd vermoord omdat ze schuldig was, of haar onschuld bewees met haar dood – dan van behoorlijke 21ste-eeuwse wetenschappelijke diagnostiek.

De werkwijze van Veilig Thuis vreet aan de wortels van de rechtsstaat: zij lijkt vooral gericht

► De institutionele corruptie van een hulpverlenende instantie

op het geven van een veilige haven aan eigen medewerkers om straffeloos grove (vorm)fouten te maken en ouders valselijk te beschuldigen. Een parallel universum van onaantastbaarheid en eigenrichting binnen de Nederlandse rechtsstaat met als uitgangspunt dat Veilig Thuis nooit fouten maakt. Wie waagt erop te wijzen dat dit wel gebeurt, wordt professioneel van het kastje naar de muur gestuurd in wollige klachtenprocedures die steeds verder afraken van waar het eigenlijk om zou moeten gaan: feiten, waarheidsvinding en welzijn van de kwetsbaren wier veilig thuisfront Veilig Thuis zou moeten verzekeren in plaats van dat te torpederen.

■ Mw mr C.M.D. De Waele staat als jurist en vertrouwenspersoon ouders bij die klachten hebben over wanpraktijken van Veilig Thuis en gerelateerde hulpverlenende instanties.

Commentaar

Samen

Arnheim, Nijmegen en zestien omliggende gemeenten bundelen de krachten, meldde *De Gelderlander* gisteren. De regio wordt tegenwoordig links en rechts voorbijgestreefd door regio's en steden die meer te bieden hebben of zich beter verkopen, veelal dankzij slimme samenwerking. Daarom pakken de voormalige KAN-gemeenten (Knooppunt Arnhem Nijmegen) de draad weer op. Een verstandige keuze.

Opvallend ook, want nog maar kort geleden werd het samenwerkingsverband tussen Arnhem, Nijmegen en buurgemeenten ten grave gedragen. Vanaf 1988 was met wisselend succes geprobeerd de samenwerking in de pas te laten lopen met de wensen van Den Haag. Zo werd het van 'knooppunt' bijna 'stadsprovincie'. Dat hield toenmalig minister Hans Dijkstal in 1995 tegen, waarna het samenwerkingsverband uiteindelijk

Deze keer sluit het initiatief niet aan bij de grill van de regering

Deze keer sluit het initiatief niet aan bij een grill van de regering. De achttien gemeenten constateren zelf dat ze kansen missen en in Den Haag over het hoofd gezien worden. Opgeteld heeft het inmiddels tot 'Metropoolregio Arnhem-Nijmegen' gedoopte cluster zo'n driekwart miljoen inwoners. De regio is rijk aan culturele instellingen, opleidingsinstituten, bedrijven, natuurlijke variatie, zorginstellingen, winkelaanbod en horeca. Het geheel kan meer bedragen dan de som der delen, zo is de overtuiging van de samenwerkende partijen.

Om de krachtenbundeling tot een succes te maken, zal veel werk verzet moeten worden. Zo was het bezwaar tegen eerdere samenwerkingsverbanden een gebrek aan democratisch gehalte en draagvlak. De club bestuurders stond ver van burgers, bedrijven en instellingen af. De uitdaging is de 'metropool' echt van alle partijen te maken: alleen dan kan de samenwerking wat moois opleveren.

Peter Jansen, hoofdredacteur
(p.jansen@gelderlander.nl)

MARCEL JANSSEN (Ottersum)

Lastige afweging

Afgelopen nieuwjaarsdag is Scheveningen aan een ramp ontsnapt. De afweging van belangen tussen tradities en openbare orde en veiligheid is een ingewikkelde. De bestuurlijk eindverantwoordelijken staan onder druk. Ze krijgen veel kritiek en weerstand als ze tradities aan banden leggen, maar worden ook verantwoordelijk gesteld als het misgaat. Terecht dus, dat

in de driehoek de belangen worden afgewogen en besloten wordt activiteiten te verbieden. Dat geldt, nu het zo extreem droog is, ook voor het ontsteken van de paasvuren. Daarbij komt wat mij betreft ook het milieuaspect. Mijn dieseltje mag binnenkort geen stad meer in, maar de wolk van CO2, die op 1 januari over Scheveningen en Den Haag neerdaalde, staat ge-

lijk aan een jaar lang uitstoot van alle dieselauto's in die regio. Misschien nu het goede moment om nieuwe veilige en milieuvriendelijke tradities te starten.

FERDINAND RASING (Ede)

Pek en veren

'Vroeger' werd een strooien Judaspop, het kwaad voorstellend, door padvindsters in een processie vanuit de kerk naar de polder gedragen. Scouting, kerk en Judas zijn ter ziele. Wat niet ter ziele is, is de traditie van het paasvuur. Wat ook niet ter ziele is, is de gemeenschapszin van een dorp, net als de prachtige polder. Elk van deze al of niet tastbare zaken wor-

den gekoesterd. Wanneer de veiligheid in het geding is mag en kan je niet bekribbelen. Achteraf is het altijd makkelijk praten. Hoe had dit kunnen gebeuren? Door sociale media is er een gigantisch grote zijlijn gecreëerd vol beter wetende stuurlied, die pek en veren reeds klaar hebben staan. Met logisch verstand ga je de prachtige doch gortdroge uiterwaarden niet op het

spel zetten voor een traditie. Anderzijds kunnen bestuurders zich ook geen misstappen permitteren met de bikkelharde wereld van het internet op de loer.